

Ministerie van Financiën

TER INFORMATIE

Aan

5.1.2e

Directie Begrotingszaken

Inlichtingen

5.1.2e

T 06- 5.1.2e
5.1.2e @minfin.nl
www.minfin.nl

Datum

1 april 2020

Notitienummer

2020-0000063116

Auteur

5.1.2e

Van

Kopie aan
Leden IOFEZ

notitie

Budgetrecht en maatregelen COVID-19

Aanleiding

- Er worden door de directies FEZ en de departementen aan DGRB vragen gesteld over de extra middelen van het noodpakket die het kabinet beschikbaar heeft gesteld, de parlementaire behandeling ervan en of deze middelen al uitgegeven mogen worden vóórdat het parlement ermee heeft ingestemd. Daarnaast zijn er vragen of de aankopen van bijvoorbeeld beademingsapparatuur – waarbij de aanbestedingsregels niet zijn gevolgd – als onrechtmatig worden beoordeeld. Dit memo geeft antwoord op deze vragen.

Kernpunten

Extra middelen noodpakket

- Het parlement heeft het informatierecht en het budgetrecht. De regering heeft een informatieplicht.
- De essentie van het budgetrecht van het parlement is dat er geen uitgaven mogen worden gedaan, voordat het parlement (TK en EK) hiermee heeft ingestemd. Een uitzondering hierop is geregeld in de artikelen 2.25 en 2.27 van de Comptabiliteitswet 2016. Deze uitzondering – ter waarborging van het budgetrecht – houdt in dat lopend beleid terughoudend wordt uitgevoerd, zolang een begroting niet is vastgesteld. Nieuw beleid wordt niet uitgevoerd, tenzij het uitstel van de uitvoering naar het oordeel van de vakminister niet in het belang van het Rijk is én de betreffende minister de Kamers daarover heeft geïnformeerd.
- Op 17 maart heeft het kabinet de brief 'Noodpakket banen en economie' aan het parlement (EK en TK) verstuurd. Daarin kondigde het kabinet diverse maatregelen aan. In de brief is opgenomen dat de uitvoering van deze spoedeisende, nieuwe maatregelen niet hoeft te wachten tot formele aanvaarding door beide Kamers der Staten-Generaal, al blijft deze natuurlijk wel noodzakelijk.
- Op 18 maart, de dag van de behandeling van bovenstaande brief in de Tweede Kamer, zijn vier incidentele suppletoire begrotingen (ISB's) van SZW, EZK, FIN en LNV bij de Tweede Kamer ingediend.
- Woensdag 25 maart was er het wetgevingsoverleg waarin de vier ISB's zijn behandeld in de Tweede Kamer en de minister van Financiën namens het kabinet deel nam aan het overleg.
- Ook de minister van BuiZa heeft een ISB ingediend op 23 maart voor consulaire dienstverlening en repatriëring van Nederlanders in het buitenland voor een bedrag van € 6,6 miljoen.
- Donderdag 26 maart heeft de Tweede Kamer ingestemd met de vijf ISB's.

- Deze vijf ISB's liggen nu als hamerstuk voor bij de Eerste Kamer voor de plenaire vergadering van 7 april.
- De komende maanden zullen er waarschijnlijk nog meer ISB's worden opgesteld die betrekking hebben op uitgaven gerelateerd aan maatregelen i.v.m. bestrijding van COVID-19. Ook in de reguliere 1^e suppletoire begroting (Voorjaarsnota) zullen de budgettaire gevolgen van deze aanvullende maatregelen aan het parlement worden voorgelegd.
- De begrotingsmutaties m.b.t. extra uitgaven en minder ontvangsten als gevolg van kabinetsmaatregelen COVID-19 krijgen in de begrotingsadministratie RIS-IBOS een apart kenmerk (D-code 19). Daardoor kan DGRB het parlement op de reguliere en op andere momenten rapporteren over de budgettaire gevolgen.

Inkopen onrechtmatig?

- Bij het aankopen van beademingsapparatuur en mondkapjes door VWS worden de aanbestedingsregels op dit moment niet gevolgd. VWS vroeg of deze aankopen daarmee onrechtmatig zijn.
- Art 2.32 Aanbestedingswet biedt de mogelijkheid aan een aanbestedende dienst om de onderhandelingsprocedure zonder aankondiging toe te passen indien:
 - a) er strikte noodzaak bestaat;
 - b) de termijnen voor een (niet-) openbare aanbesteding wegens dwingende spoed niet in acht kunnen worden genomen, als gevolg van gebeurtenissen die door de aanbestedende dienst niet konden worden voorzien en niet aan de aanbestedende dienst zijn te wijten.
- De huidige aankopen van beademingsapparatuur vallen hieronder. Wel moet een departement een proces-verbaal van de opdrachtverlening opstellen waarin de omstandigheden die van toepassing zijn om deze uitzonderlijke procedure te rechtvaardigen, worden beschreven (art 2.37 jo 2.132 lid 1 onder k Aanbestedingswet). Daarnaast moet achteraf bij de melding van de geplaatste opdracht via TenderNed gemotiveerd worden waarom deze procedure is gebruikt.
- Het kan zijn dat de Europese Commissie nog met een mededeling op dit terrein komt. Ten tijde van de financiële crisis heeft de EC in een mededeling aangegeven dat voor bepaalde projecten een dwingende reden gold om de versnelde procedure te volgen.
- Een versnelde procedure kan gehanteerd worden bij urgente situaties, waar de standaard aanbestedingstermijnen niet in acht kunnen worden genomen, zoals bij aankopen van beademingsapparatuur en mondkapjes op de langere termijn.
- Een tip voor de CDI van departementen is om separaat op een lijstje bij te houden welke inkopen men doet waarbij bovenstaande procedure gehanteerd is (gefundeerd afwijken van de geldende wet en regelgeving). Dergelijke lijsten helpen de Auditdienst Rijk bij de controle om spoedig een oordeel te kunnen geven over deze bijzondere/separate posten.